

Умови життя на планеті Земля. Середовище життя. Чинники середовища. Вплив на організм чинників неживої природи.

Встановіть відповідність між терміном та його характеристикою (Роботу виконати в зошиті)

Термін	Відповідь	Характеристика
А. Організми	А-	1. За кілька місяців паросток пшениці стає дорослою рослиною з колосом
Б. Розмноження	Б-	2. Об'єднують у групи за певними ознаками
В.Ріст і розвиток	В-	3. Організмам потрібен кисень, що входить до складу повітря
Г. Живлення	Г-	4. Їжак згортається клубочком, якщо донього доторкнутись
Д. Дихання	Д-	5. Під дахом виросла льодяна бурулька
Е.Подразливість	Е-	6. Котеня з точністю наслідує будову і поведінку мами кішки 7. Людина щодня повинна споживати овочі та фрукти

Рослини і тварини

Заповніть порівняльну таблицю «Відмінності рослин і тварин» (Роботу виконати в зошиті):

Ознака

Рослини

Тварини

1. Спосіб
живлення

2. Рух

3. Органи
чуття

Перегляньте відео

<https://www.powtoon.com/online-presentation/bS3vNEruC9M/?mode=movie#/>

Планета Земля

Чому саме тут існує життя?

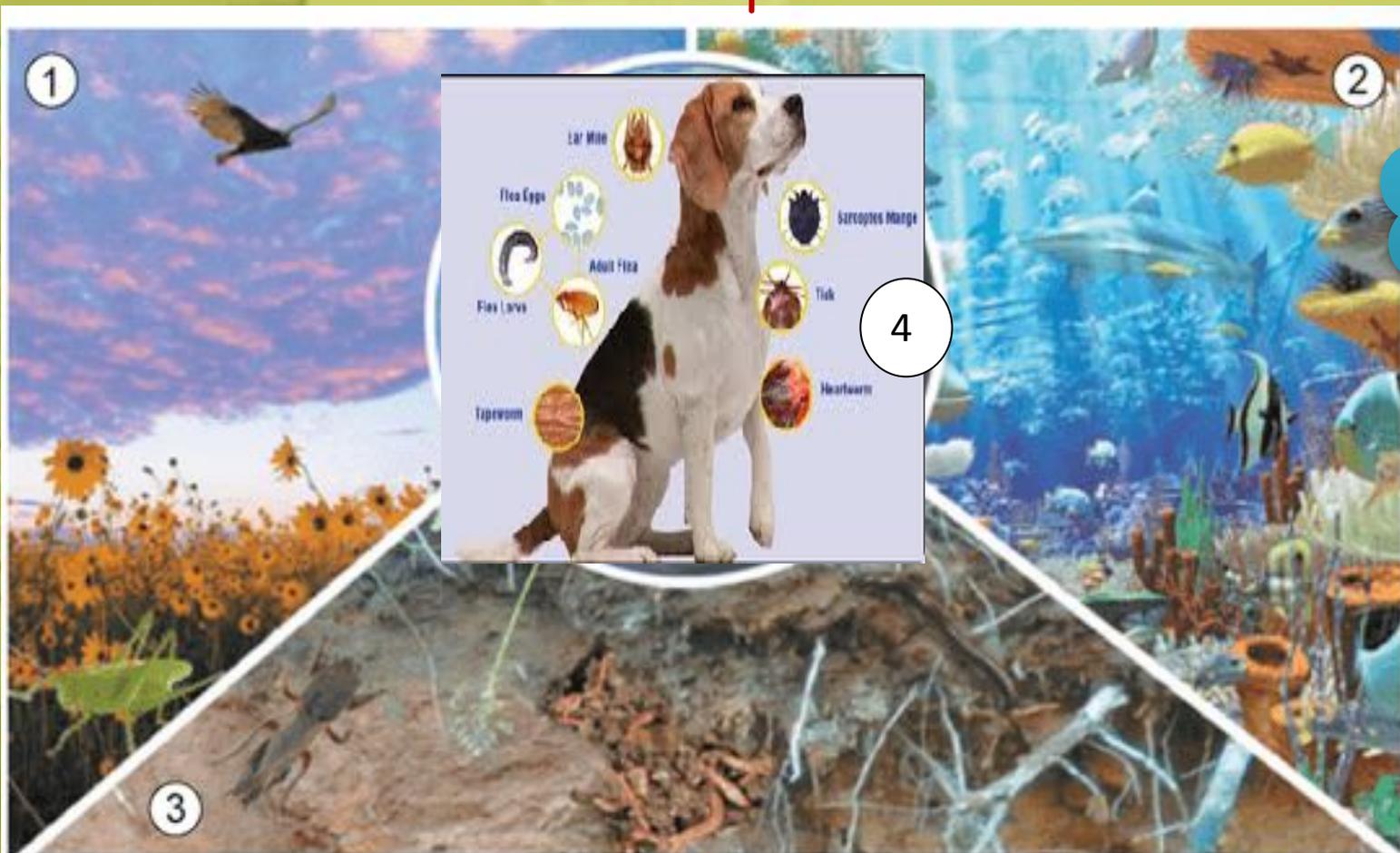

РОБИМО ВИСНОВОК.

Наша планета - унікальна: повітря, вода, сонячне тепло і світло ідеально підходять для життя всього живого.

Кожен організм має унікальне середовище проживання, яка задовольняє всі потреби.

Виділяють чотири середовища існування живих організмів.

Яке ще існує середовище?

Мал. 145. Наземно-повітряне (1), водне (2) й ґрунтове (3) середовища життя на Землі Організм як середовище(4)

Будь-який живий організм, що населяє нашу планету, існує залежно від умов «живої» та «неживої» природи.

Рослини і тварини, які живуть на земній кулі, надзвичайно різноманітні щодо зовнішніх ознак і способу життя.

Одна з причин цієї різноманітності пов'язана з умовами їхнього життя.

Живі істоти мешкають там, де умови для них найбільш сприятливі, тому за сприятливих умов добре ростуть, розвиваються, розмножуються.

Умови проживання різні, але організми зуміли пристосуватися до них.

Для життя організмам необхідні кисень, вуглекислий газ, вода, поживні речовини, сонячне світло, волога, певна температура.

Одні тварини тільки п'ють воду, а інші — риби, дельфіни живуть у воді протягом усього життя.

Різні рослини і тварини мають різну потребу в воді

Повітря необхідне всім рослинам і тваринам. Без повітря не можуть існувати живі організми. Причому рослини не тільки дихають повітрям, а й живляться вуглекислим газом, який міститься в повітрі.

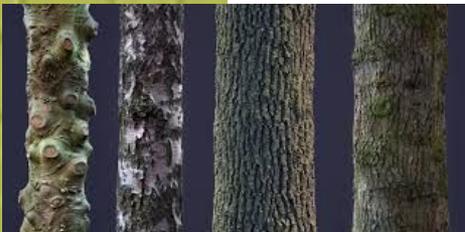
Рослини й тварини, які живуть у воді, дихають повітрям, яке міститься в розчиненому стані у водах річок, озер, морів і океанів

Легенями дихають багато тварин (кит, тюлень, морж та ін.), які живуть у морях і океанах.

Одні тварини дихають зябрами, інші — легенями.

Різні рослини й тварини пристосовані до життя в різних кліматичних умовах: одні живуть у теплих краях, де сухий і спекотний клімат, інші пристосовані до життя в умовах холодного клімату.

Рослинам допомагає переносити зимові холоди товста і пориста кора

Рослини й тварини теплих країв пристосовані до спекотного клімату: немає товстого шару підшкірного жиру й пухнастої шерсті, у багатьох волосяного покриву майже зовсім немає (слон, буйвіл) або він утворений з незначної кількості короткої шерсті (кулан)

Багатьох тварин півночі рятують від холоду пухнастий волосяний покрив

Рослини скидають листки, надземна частина відмирає, є видозмінені підземні пагони

Крім пошуків їжі й води, світло необхідне тваринам для того, щоб вчасно помітити своїх ворогів і сховатися від них

Рослинам потрібне світло як умова для живлення, бо процес фотосинтезу відбувається тільки на світлі.

Однак у рослин потреби до світла різні: одним рослин - світлолюбні
інші - тіньовитривалі

Тварини пристосовуються до освітлення по-різному.

Живуть у ґрунті, в глибинах океанів та печерах, очі малорозвинені.

Деякі тварини, наприклад, коти, кажани, сови, які ведуть активний спосіб життя в сутінках, взагалі не розрізняють кольорів.

Добре розвинений зір мають денні птахи, особливо хижі.

Листкова мозаїка — приклад пристосування рослин до кращого використання світла

Теплові пояси

жаркий

помірний

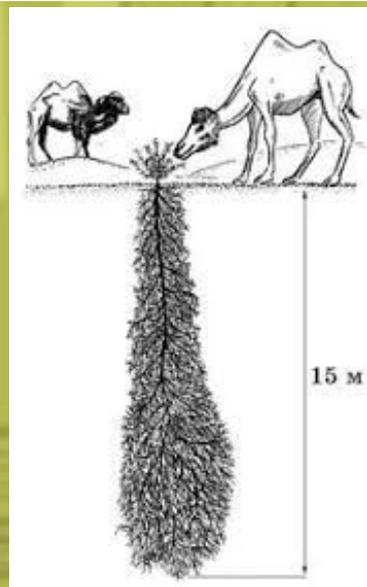
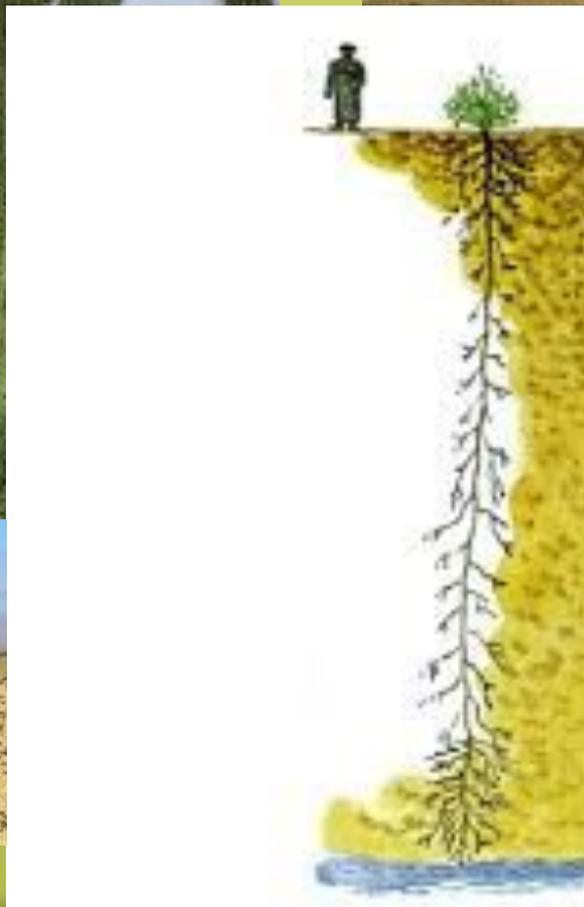
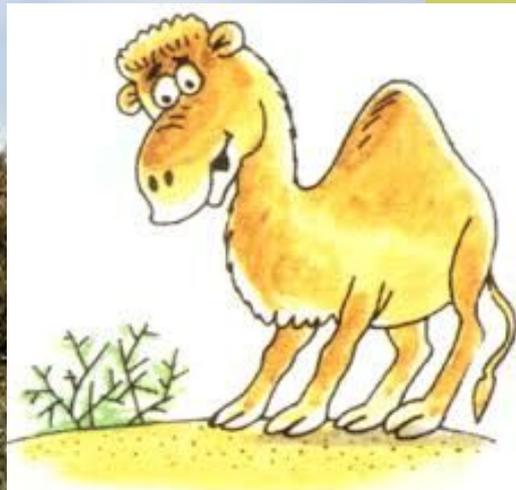
холодний

У яких кліматичних умовах пристосований жити організми - помістіть його в корзину під назву відповідного теплового поясу

береза, виноград,
ялина, сосна,
апельсин, бавовник,
жито, пальма, слон,
песець, білий
ведмідь, буйвол,
північний олень,
кулан, заєць, лисиця

Розгляньте рослини. Які пристосування вони мають для життя в посушливих місцях?

Домашнє завдання . Опрацювати: §38.

Природничий практикум: поспостерігайте за домашніми тваринами.

Які пристосування вони мають для життя? З чим це пов'язано? Результати спостережень занесіть у зошит.